

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken Junius' 28 - dik napján, 1816 - dik esztendőben.

H i r d e t é s.

Az Austriai Nemzeti Privilegiált Bankó' ide-
ig való igazgatói hírük adják, hogy a' pa-
pirospénz' béváltására rendeltetett Czédula-
bankónak foglalatosságai Julius' 1 - ső nap-
ján elkezdődnek, a' melly végre két kas-
sák nyittattatnak-ki, úgymint: a' Bankó'
bévívő, és elváltó kassái.

A' bévívő (vagy bétévő) kassa, által ve-
szi a' papirospénzbétételeket, 's ad azokért
az ezen esztendőben Junius' 1 - ső napján
költ Pátens' 5 - dik paragraphusának határo-
zásai szerént, részszerént Bankónotákat,
részszerént pedig Utasításokat (Anweisun-
gokat) a' Conventziós pénzben egy per Cen-
tes interesű Obligátzióknak felvételére. Mi-
velhogy ezek az Obligátziók 100, 500, 1000,
és 5000 forintokról valók lesznek, tehát
ezek az Utasítások is ilyen mérséklésszerént
adattatnak-ki; 's a' bétévők olyan mennyi-
ségűeket kapnak a' négyfélék közzül, a'
milyeneket kívánni fognak.

Ezen Utasításoknak birtokosaik azon-
nal kapni fogják a' Cs. K. Közönséges Stá-
tusadósságai' kassájánál az azoknak megfe-
lelő Obligátziókat, a' mellyeknek interese-
ik attól a' naptól fogva folynak, mellyen a'
Bankóba való papirospénzbétételek estek.
A' Bankónotáknak, az Obligátzióra való úta-
sításoknak, 's magoknak ezen Obligátziók-

nak mustráik (formáik), különös *Circularé-*
ban fognak a' Státusadminisztrációja által
kiadattatni.

Az elváltó kassánál bé lehet a' Bankó-
notákat Conventziós pénzért 's a' Conventzi-
ós pénzt Bankónotákért tserélni. Az elvál-
tó kassához nagyobb summákban befolyó
Bankónoták' elváltatásának könnyebbítetté-
sére nézve oly intézetet tétetett, hogy a'
Conventziós pénz, 500 forintos 's a' Ban-
kó' petsétjével megpetsételtetett zats-
kókban is, mellyekért a' Bétsi-pénzbets-
szerént (W. W.) 1. forintot kell fizetni,
adattassék - ki a' váltóknak.

Ezen kassákon kívül még egy harma-
dik kassa is fog Julius 1 - ső napján kinyit-
tatni, a' mellynél papirospénzben 2000 és
Conventziós pénzben 200 forintoknak leté-
tele mellett, egy Bankó - Aktziára útasító
Czédulát lehet venni. Ezek az utasító Czé-
dulák, oly formában mint alább következik
(*in folio*) nyomtattatva, egy ideigvaló igaz-
gató és a' kassa tiszt által aláíratva, az
Aktzionáriusnak nevére adattatnak - ki.

Az Aktziákra való bététel megeshetik
könnyebbségnek okáért négy egyenlő fer-
tály esztendőnként való részekben is. Az ilyen
részenként való bétételekről tsak megnyűg-
tató irást ad a' kassa, 's tsak a' negyedik
résznek bétételekor, az előbbeni megnyűg-
tató irásoknak visszaadása mellett adja - ki
az Aktziárávaló útasító - czédulát.

Hogy ezen kassánál minden öszszetokodást elkerülni lehessen, azok, kik azon napon, mellyen a' kassánál megjelennek, ki nem elégíttethetnek, Julius' 1 - ső napjától fogva elsőbbségszerént való laistromba irattatnak, 's ennek kifüggesztetése által nékiek tudtokra adatik az a' nap, mellyen a' kivánt Aktziákért való summákat bé adhatják.

Magok a' Bankó - Aktziák, a' tökéletesen lábra állott Bankó - institútum által adattatnak - ki, a' midőn az ideigvalóképpen addig kiadott Utasítások visszavétettetnek.

A' Felsőleges Pátensnek 29 - ik paragraphusa szerént a' Bankóba való Aktziabételetek mind addig elfogadtatnak, míg az Aktziák' száma 50,000 - re telik; mindazonáltal, hogy egy bizonyos időpont határozassék, melyben a' Bankóbiztosságnak kiválasztatása a' 9 - ik paragraphussal megegyezőleg a' kiszabott határozások szerént véghez mennyen, tehát a' folyó esztendő Juliusának utolsó napja határoztatik arra, hogy

addig a' feljebb említett előre való feljegyzések folyjanak, melly után az Aktzionáriusoknak egész gyűlése által, ha azoknak száma az 1000 - ret elérte vagy felyül haladta, 's a' bétételek megestek, a' Bankóbiztosságnak kiválasztatása véghez vitetik.

A' Bankónak kassái, a' Vasárnapokat és egyéb innepnapokat kivéven délelőtt 9 órától fogva 12 - tőig, és délután 3 - től fogva 5 - tig, minden napokon nyilva lesznek, és a' Singerstrasse nevű utzában a' 940 szám alatt, az úgy nevezett Bankóházban, az első emeletben állittattak - fel. A' főgráditson kell azokhoz menni, 's az ajtókon lévő irás megmútatja, hogy melyik kassa hol van.

Bétsben Jun. 16. dikán, 1816 - ban.

Gróf Nemes Ádám

Az Austr. Nemz. Bankó' ideig való Kormányozója.

Ritter Geymüller Henrik János

Az Austr. Nemz. Bankó' ideig való Igazgatója.

Berger Thaddé

Az Austr. Nemz. Bankó' ideig való Igazgatója

Egy Bankó - Aktziáraútasító Czédulának formuláréja.

Nr.

ÖSTERREICHISCHE NATIONAL - BANK.

Die Akzie ausgefolgt
den

Nr. **A n w e i s u n g**

auf eine Bank - Akzie.

Dem Überbringer dieser Anweisung wird für die bey der unten genannten Kasse gemachte Einlage von zwey Tausend Gulden im Papiergelde, und zwey Hundert Gulden in Konvenzions - Münze, eine Akzie der privilegirten Österr. National - Bank auf den Nahmen lautend, erfolgt werden. Wien den

Für die Aktien - Einlagskasse
der privil. Österreichischen National - Bank.

Belgium.

Az *Antwerpiai* Bőrsében (pénzvásárházban) azon a napon, mellyen az *Austriai* új Finantziái Rendelések, a' mellyekben találtató mélységes böltsesség a' közönséges tsudalásnak tárgya, oda megérkeztek, nagy mozgás volt az *Austriai* Státus' papirosaira nézve. Mind ezeknek betse azonnal nagyot ugrott felfelé. — (Ézt egyenesen *Belgiumbol* írják. De hasonló módon írnak ugyan ezen tárggyrol az *Európai* minden más kereskedő piatzokrol is).

Napnyúgoti Szigetek.

Barbados szigetén, a' hol nem régen a' már tudvalévő támadás történt, 15,000 *Európai* fejér, 3000 mindenféle színű szabad, és 59,500 Szeretsen vagy *Afrikai* eredetű rabszolga emberek laknak. Ezek természetik ott a' tzukrot, kávét, rumot, és gyapottat, mellyek esztendőt által mind-egygyütt 1 270,863 font *Sterlinget* érnek. — Az *Anglus* Kormányozó *Sir Leith*, ilyen nevezetes proklamátziót intézett az említett támadásnak eltsendésedése után ezen Szeretsen rabszolgákhoz: —

„Mint hogy úgy látszik, hogy az utóbbi támadás ezen szigeten, főbbképpen azoknak a' rossz gondolkodású embereknek sugallása és lázszasztása által okoztatott, kik azt akarták elhíttetni vélletek, hogy a' rabszolgák valósággal szabadokká tétetve legyenek, hanem az ő szabadokkávaló tétetéseik ő előttök igasságtalanul titokban tartatik: erre nézve kötelességemnek lenni esmérem azt, hogy ezt a', mind magára ezen plántatartományra mind pedig magoknak a' rabszolgáknak boldogságokra nézve ily fontos tárgyat illető értetlenséget elhárítsam. A' rabszolgaság' eredetéről és minémüségéről tsak annyit akarok szollani, a' mennyi annak megmútatására kívántatik, hogy a' rabszolgaság nem egyedül a' ti különös sorsotok, a' mellynek semmi más sorsosai nem volnának. A' rabszolgaság nem olyan intézet, a' melly tsak valamelly színt, időt, vagy tartományt illetve; fennállott és fenn-

áll az ma is, a' fejér emberek között éppen úgy, mint a' feketék között, a' világnak minden részeiben. Hogy *Afrikában* a' rabszolgaságot a' Szeretsenek magok gyapapítják, ezt ti magatok tudjátok, a' kik *Afrikából* jötök, 's a' kiket tulajdon házafitársaitok adtak el. Hogy a' ti mostani emberibb és igasságos gondolkodású Fejedelmek és a' *Britannus* nép, ezen embervásártól iszonyodnak 's azt törvényesen megtiltották, ezt is hasonlóképpen tudjátok. Továbbá tudva van az is, hogy az *Afrikai* fekete nép a' maga embertársait, minden időkorra és nemre való tekintet nélkül akárkinek még most is minden nap' eladja, a' ki őket megvenni akarja, midőn azonközben *Nagy Britannia* minden erejével azon iparkodik, hogy a' maga plántatartományaiban a' rabszolgák' számának minden némű nevekedsét meggátolhassa, és azoknak, a' kik már egyszer megváltozhatatlanul ezen rabszolgai állapotra jutottak, minden némű könnyüséget szereshessen, a' mit tsak a' jó akarat megkívánhat. Hanem a' legböltsebb, legnagyobb tapasztalású, legigasságosabb emberek, a' rabszolgavásárnak legtüzesebb ellenségei, 's a' ti legeggyenesebb indulatú barátaitok, valamint az egész közönség' jó rendjére, úgy magoknak a' rabszolgáknak közönséges boldogságára nézve is, erköltsi lehetetlenségnek tartják a' már meglévő rabszolgáknak szabadonvaló bostáttatását, különösen kivéven innét azokat, kik az ő hűséges és jó magokviselete által a' felszabadittatást, mint jutalmat, megérdemlik. —

„Mitsoda sorsra fognának közzületek az előregedett, elgyengült, 's elbetegesedett emberek, 's a' segedelemnélkül lévő gyermekek és sok egyéb szerentsétlenek jutni, kiknek élelme egyedül tsak a' ti uraitoktól függ, 's a' kik semmi kézi munkára nem alkalmasok, a' melly által magoknak élelmet szereshetnének, mitsoda sorsra fognának mondok ezek jutni, ha egyszerre minnyájok arra az új társasági álla-

potra által lépni találnának, a' melly ezt a' bizelkedő, de tsalárd nevezetet: Szabadság, viseli? Vezérelhetne-é ez egyébre a' zűrzavaron, bűnhődésen, 's a' társági rend' minden féle köteleinek közönséges feloldoztatásán kívül? A' ti állapotoknak bólts, és megnepszűnő gráditsfogakszerént való megjobbittatása, az az egygyetlenegy mód, a' melly által ti, minden észrevétel nélkül, bátorságosan, és legjobb következással, szabad polgárokká fömáltattathatok. Azt iparkodtak elhírlélni köztetek, hogy a' ti felszabadittatástokat illető parantsolatok az én kezemben volnának, és hogy az én *Barbadós* szigetére való visszaérkezésem, titeket azonnal szabadságba fogna helyheztetni. Én pedig közönséges módon bizonyossá tehetlek benneteket, hogy én a' magam idevaló visszaérkezésemnek napját életemnek leggyötrelmesebb napjai közzé számlálom, minthogy kötelességem hozza magával, hogy benneteket abból a' megvakittatásból kiragadjalak, a' melybe titeket a' Státus' ellensegei, sőt a' mi több, a' ti tulajdon magatok' eliensegei taszítottak, és hogy a' megsértetett törvények által meghivattatva légyek arra, hogy a' bűnösöket megkeressem és meglüntessem, 's a' többi. "

A m e r i k a.

Az innét jött legujabb tudósítások szerint, a' *Spanyol Királyi* seregek és az *independensek* között való verekedések napoként véresebben és kegyetlenebb módon folynak. Egygyik rész sem kegyelmez meg azoknak, a' kik hozzá fogságra esnek.

Azoknak az Ánglusoknak sorsa, a' kiket *Spanyol Generális Morilló*, *Karthagenának* elfoglalásakor, azért, hogy az *insurgenseknek* segítségekre voltak, összefogdostatott, most még keservesebb, mint eleinten volt, melyre az adta az alkalmatosságot, hogy 11-gyen az Ánglus foglyok közzül, *Forrester* nevű Ánglus *Briggnék* segedelmével a' fogságból elszökni iparkodtak, 's 9-tzen szerentsésen el is szök-

tek, de ketten elfogattattak 's azonnal agyon lövettettek.

Ezt az *Amerikai* hadakozást átaljában így rajzolják. le: - "

„A' *Spanyol Király'* seregei és az *insurgensek* között való tsatázásnak véghetetlen nagyságú mezeje *Amerikában*, az északi szélesség' 20-ik grádusától fogva a' déli szélességnek 35-dik grádusáig terjed-ki, és olyan mérgesen foly a' verekedés, hogy bajos volna azt lerajzolni. A' *Mexikói* tartományok közzül azok, a' mellyek *Mexikó* városáhozképpest északra feküsznek, az *insurgenseknek* hatalmában vagynak; ezeknek Országlószéke *Sultepele* nevű városban van, a' hol a' tartományokhol öszszegyülekezett Követek egy *Congressust* formáltak. Ez a' *Congressus*, egy *Herraras* nevű embert az *Egygyesült Státusok'* Országlószékehez, mint Követet *Washingtonba* küldvén, azon iparkodik, hogy ezekkel a' *Szabad Státusokkal* magát öszszetsatolhassa. A' *Spanyol Király'* seregei ellenben ezen új *Spanyol* országnak *Mexikóhoz* képpest délre fekvő tartományait birják, úgy mindazáltal, hogy a' *Vera-Cruz* és *Mexikó* városaik között lévő közösülést az *insurgensek* a' múlt *Decembertől* fogva félbe szakasztották ('s ez a' környülállás okozta, a' mit közelébről irtunk, hogy 7000 öszvérek oly nagy bajjal 's oly sok idő alatt érkezhettek - meg a' Királyi kiutssel *Mexikóbol* *Vera-Cruzba*) Azt is jelentetük már más alkalmatossággal, hogy *insurgens Generális Bolivar*, *St. Domingó* szigetéről *Port-au-Princzből*, a' hova *Carthagenából* futott vala, 's a' hol valami 3000-rig való, részszerént *Carthagenából*, részszerént *Venezuelából* szélyel szaladozott *independenseket* öszszegyűjtött vala, *Mártzius'* 21-ikén elevezvén, a' *Cumana* nevű tartomány, valamint szintén *Barcellona* és *Varinas* is, *Margarita* szigetével egygyütt, még az *insurgensek'* birtokában vannak. *Chilit* a' Királyi seregek birják, a' hova az eddig volt *Generális Ka-*

pitány B o r i o' helyébe, *Limából* Oberster Mario küldetett Fő Kapitánynak. Ezen Királyi Kormányozónak első foglalatossága *Chiliben* a' volt, hogy valamint az insurgenseknek úgy az Ánglusoknak is minden ott találtató tulajdonaikat sequestráltatta. A' *La-Plata*' mellyekein lévő insurgents tartományok, mint egy időtől fogva észre lehet veenni, két részre oszlottak. A' napkeletre eső vidékek, az ő *Artigas* nevű vezérjek alatt, a' *Buenos-Ayres* iektől elszakadtak. A' Portugallus és Brasiliai Királyi seregek az itt nevezett Spanyol insurgenseknek határjaik mellett tanyákban feküsznek, 's úgy látszik, hogy *Artigast* meg akarják támadni, minthogy a' *La-Plata* tartományának azt a' részét, a' mellyet ő elfoglalt, a' Spanyol Udvar, az egyesült Portugallia' 's Brasilia' Királyának által engedte. "

Nagy Britannia.

Londonban valami új tudósítások, mellyek a' Középtengerről érkeztek oda, nagy felindulást okoztak. Az Algiriai Fejedelem újabb, és pedig igen vakmerő tsint tett. Az ő emberei *Oránból* Május' 16-dikán egy Ánglus *Brougham* hajót minden rajtatalált vagyonnal egygyűt, elfogtak, a' hajós Kapitányt minden embereivel 's az *Oránban* lévő Konzállal egyetemben, Algiriába fogásra vittek. Mint mondják, még 17 vagy 18 más Ánglus hajók hasonlóképpen jártak ugyan ezen kikötőhelyben, a' mellyek *Gibraltárból* eveztek vala oda. Ez a' vakmerő Fejedelem Aprilis' első napjaiban lépett vala Ánglus Admirális Lord *Exmouthal*, Genuára 's Nápolyra nézve a' már tudva lévő kötésekre. Azt mondják az Ánglus újságok, hogy ezzel az emberrel nem pennával, hanem kardal kell alkudozni.

Ez a' dolog a' Parlamentum' figyelmességét is magára vonta. Lord *Castlereagh*' eleibe külömbkülömbkérdések tettek ezeránt Jun. 10-dikén az alsó házban. *Brougham* azt kívánta tudni, hogy igaz-é, hogy Admirális Lord *Exmouth* az

Algiriai Fejedelemmel valamelly kötésre lépett legyen, a' melyben egyebek között az Algiriában rabszolgaságban volt *Sardiniai* és *Nápolyi* alattvalókért fizetendő váltságpénz eránt ígéretet tett volna. — Lord *Castlereagh* azt felelte, hogy igen is, úgy van a' dolog, hogy Lord *Exmouth* a' Sardiniai és Nápolyi Hatalmasságok' nevében, ilyen kötésre lépett az Algiriai Fejedelemmel. — Az után ilyen kérdést terjesztett *Brougham* a' Minister' eleibe: Hát az igaz-é, hogy *Nagy Britannia* magát az említett váltságpénzért lekötelezte? — *E' nem igaz*: így felelt Lord *Castlereagh*. — Végezetre ezen kérdésére *Brougham* nak, hogy: hát nem szándékszik-é a' Nemes Lord ezta' Kötést a' Parlamentumnak eleibe terjeszteni? — úgy felelt Lord *Castlereagh*: hogy ő ezt tselekedni azonnal kész leszen, mihelyest annak valóságos igazi Copiáját megkaphatja.

A' Ministeriális Kurir e'képpen fejezi ki a' maga gondolkodását ezen Fejedelem eránt: — „Nem lehet ezzel békességet kötni; fegyverrel és nempennával kell ezzel alkudozni; Anglia' betsületének megsértetésiért bosszút kell állani; 's meg kell velle fegyverünknek erejét éreztetni. Meg kell ezeknek a' Barbarus Státusoknak mutatni, hogy Anglia őket oly könnyen semmivé teheti, mint a' milyen könnyen az O. s lány a' maga serényiről a' harmattseppeket lerázza. “

A' *Star* így szoll: — „Az Amérikáiak megtanították Európát arra, hogy mi-ként kellessék bánni a' pallérozódásnak és emberiségnek ezen ellenségeivel: 's ez által megnyerték a' pallérozott világ' köszönetét. Hanem Európának tovább kell menni, mint azok mentek, a' kik nékiek példát mutatnak. Ki kell ezeket a' Barbarus sokat irtani, vagy legalább minden tengeri erejeket semmivé kell tenni.“

A' *Londoni* Kurir ilyen szembetűnő jelentést teszen Jun 10-ik napján: — „Mi, úgy mond, az Ánglus Közönségnek sok 's igen

nagy fontosságú leveleket fogunk szemel-eleibe terjeszteni; ezek olyan levelek, a-mellyek egész Angliában fel fogják inge-relni a' közönséges érzékenységet, bámu-lást, és boszszankodást. Mi azt az időt fog-juk ezeknek kihirdetésekre választani, mi-dőn a' közönségnek figyelmetessége nem le-szen a' Pazlamentomban fennforgó tárgyak által elfoglaltatva, mivelhogy a' mi kíván-ságunk az, hogy a' közönség egész figyel-metességet fordíttson ezekre a' levelekre."

Az ugyantsak *Londonból* jött magános tudósítások azt tartják, hogy ezek az igen nagy fontosságú levelek, mellyeket a' Lon-doni Kurir, majd a' Parlamentum' tanáts-kozásainak félbeszakadásakor akar kihirdet-ni, egy fő személynek magaviseletét fog-ják illetni, a' ki most az úgy nevezett *Le-vantén* (a' Török birodalomnak a' Közép-tenger' öbleivel határos tartományaiban) úto-zik. Egygyik Frantzia újság úgy itel, hogy ezeknek a' leveleknek kihirdetése, rend-kívül való resultátumot fog maga után vonni.

Spanyol Ország.

Arrol, hogy a' Brasiliai Királyi Her-tzegaszszonyok, a' Spanyol Király' és test-vér ötse' jegyeseik, mikor fognak Európá-ba megérkezni, most ismét nagy halgatás uralkodik.

A' *Kadixsi* levelek arról panaszkod-nak, hogy közel hozzájuk olyan prédáló-hajók mútatták-meg magokat, a' mellyek itt egészszen esmeretlenek. Már el is ra-gadoztak itt néhány Spanyol kereskedő ha-jókat. Felni kezdettek némelyek, hogy *Carthagenai* és *Buenos-Ayresi* (Amériкаи in-surgens) hajók ne legyenek. Az Anglusok telyességgel nem gátolták őket az ő fogla-latosságaikban: a' Spanyol hadi hajók pe-dig olyan állapotban vannak, hogy egy is ki nem evezhetett ellenek.

A' Madridi Udvari ú ságban valami Amerikai levelek jöttek-ki, mellyek azt mutatják, hogy a' *Meksikoi* insurgensek ép-pen úgy folytatják most a' Királyi seregek ellen a' hadakozást, mint a' *Spanyol Geril-lások* folytatták volt az anya országban a'

Frantziák ellen, a' melynek szerentsés kö-vetkezéseit látják. A' Királyi seregek tsak ott hatalmasabbak, a' hol éppen egygyütt tanyáznak, és azokban a' városokban, a' mellyeknek még birtokában vagynak. A' falus helyeken az insurgensek uralkodnak. Mikor ütközetbe botsatkoznak az insurgen-sek a' Királyi seregekkel, úgy látszik, hogy akkor mindenkor ezek az utolók az erős-sebbek. Ezek minden insurgens vezért agyon lőnek, a' kit elfoghatnak. — (Eze-ket a' tudósításokat maga a' Meksikói Vi-ce-Király küldötte Madridba. Ő is említi, hogy az insurgensek *Meksikónak* azon észa-ki részeiben erőssítettek-meg magokat, mel-lyek szomszédosok az Egygyesült Státusok-nak tartományaikkal.)

Frantzia Ország.

A' Király Jun. 12 - dikén megérkezett *Fontainebleau*ba, a' hol véghetetlen örven-dezéssel fogadta a' nép; ötven fejer ruhá-ba öltözködött ifiak ki akartak fogni hintó-ja elöl a' lovakat, 's magok akarták azt a' városba béhuzni, de nem engedte-meg a' Király. Estve megvilágosított a' város.

A' Svétziai Koronaörökös (Bernadotte)' és a' Spanyol volt Király' *Bonaparte Jósef* feleségeik, mind ketten Marsiliából való született *Clary* testvérek, a' kik egy időtől fogva Párisban laktak, készülnek oda hagy-ni Frantzia országot.

Az úgy nevezett 1816-ik esztendőbéli 28 Patrióták' vádoló Aktái egész egy jó for-ma kötésből álló könyvet tesznek. Az ösz-szeesküvés' tagjai a' legalatsonyabb tsapszé-keken főzték a' magok plánumaikat. Egy-gyik közzülök, pedig a' Betsület - Legió' czimerit tette volt a' mejjire, 6 palatzk bort lopott-el a' kortsmárol. *Pleignier* ne-vű timár azt mondja, hogy ő azért elegyít-tette magát ebbe az öszszeesküvésbe, hogy a' Királynak egy rendelése által a' könnyű lovas katonaságnak tsizmáin olyan változás tétetett, hogy a' miatt az a' mésterség, mely-ből ő élt, rövidséget szenvedett; ő tehát ezen öszszeesküvés által eleit akana venni ezen állapotnak.

Hazai és egyéb kiegészítő Toldalékok.

A' Magyar Kurir' 51-dik darabjához.

Magyar Ország.

A' Pesten Junius' 22-dik napján költ levelekben ezeket írják: —

Buda és Pest városok' Lakosait különös álmélkodásra gerjesztette az a' jelenés, hogy a' Budai parton két Baváriai hajó Gabonával kiállott, 's jószágát oltsóbban adta, mint a' Magyar Országai Kereskedők. Ezen tünemény, melly a' napokban a' két város' figyelmetességét magára vonta, bihető az egész Országot is figyelmetessé teszi arra, hogy melly nagyot könnyebbít a' kereskedésen a' terheknek vizen való hordatása, és azért, melly szükséges nem csak a' nagyobb folyó-vizek ágyait tisztogatni: hanem a' kisebbek' folyását is regulázni; vagy a' hol ezek nem volnának, a' közösülés' kedvéért vízi Tsatornákat készíttetni. Itt az óhajtott Békesség! melly megengedi, hogy egész erőnket az Ország' belső boldogítására fordíthassuk, és legelőször is Szala, Somogy, Wespém Vármegyék' heverő kintseit a' Balaton tsatornáján; 's Szatmár, Szabolts, Marmaros, Ugotsa, Bereg, Ung Vármegyék' termékeit a' Szolnok és Pest között készítenő tsatornán a' Danára szállítsuk.

Több hajókkal hoztak a' múlt heteken Pestre borokat is, 's a' mellyeket 20 — 24 forintra tartottak, 's utóbb 12 — 14 forinton adogálták.

Erdélyből, Május' 26-dikán.

Most Országunkban a' szükség és szegénység nagyon uralkodik. A' köznép legtöbbszörre Zab, és Alakor (Tönköly) kenyérrel él: de azt is felette szűken és drágán kapja; mert az Alakornak vékája 10 buszas, a' Zabnak pedig 2 R. forint. A' kitől kitelik, Törökbúza lisztet is elegyit

bele, melynek vékája 5 R. forint. — Ezen szűk esztendőek megtanították a' mi falusi embereinket, hogy az Alakort és Zabottermeszszék a' Rozs és Buza mellett is; mivel amazok inkább megteremnek, 's bővebben eresztenek. A' Krumpli termesztést is ezen szűk esztendőek vétették-bé a' mi köz embereinkel; főként midőn a' múlt esztendőnek tavaszán a' Fels. Királyi Igazgatóság kemény parantsolat által szorította őket annak művelésére. Az idén már bőven ültették, 's bihető, annyira meggyőződtek annak hasznos voltáról, hogy a' legbővebb esztendőben sem lesznek el a' nélkül. Némelly Uraságok egész holdal vetik, hogy táplálhassák szegényebb embereiket. Ennek vékája az idén 2 Rfrt. volt, lehetett is a' piacokon szekerekkel látni. — A' Marha felesleg drága. Száz Rfr. ton alól nem lehet valamire való Tehenet venni. A' Földnépe kifogyott a' Szarvas Marhábol; azért a' szántás szűk és drága. Egész táblákat látunk kapa után vetni. A' tavaszi napok még eddig kedvezőleg jártak, bővebb terméshez vagyon reménységünk. Gyümöltsünk is lesz minden egyéb, csak szilva kevés. Még ugyan csak félünk a' hóharmattól; mert mi attól Erdélyben egész Májusban szoktunk félni. Most is a' havasokon még sok hó fekszik: addig pedig jó meleg napokat nem várunk, míg annak nagy része röllok el nem takarodik.

Folytatása a' Frantzia Országai dolgoknak.

Leruth Karolina nevű, Hollandiai születésű, 26 esztendőös hajadonnak ügye e' hónap' 14-dikén folyt-le a' Párisi esküdtek' itölőszéke előtt. Azzal vádoltatott, hogy Delacourt nevű tisztviselőnek, a' ki magát házi kedvetlenségei miatt meg akarta ölni, ezen munkában segítségére volt. Delacourt

azonközben meg nem halhatván, azután maga kivallotta, hogy ő az említett leányzót arra vette, hogy néki döfjön egy kést a mellibe, a' melly végre őtet előre meg is részegítette volt. A' leány 10 esztendei bézarattatásra, a' pellengérré való kitéttetésére, 's a' processus' költségeinek megfizetésére ítéltetett. Az ítéletnek felolvastatásakor a' pellengért említetteti hallván, nagyon sirni kezdett kérvén a' Birákat, hogy inkább ölessék-meg: hanem azt mondván néki az Előülő, hogy, ha tettik 3 napok alatt még apellálhat, ekkor eltsendesedett.

Fontainebleauban Jun. 13-dikán fényes vadászat, 14-dikén nagy katomustra's közönséges ebéd volt; 15-dikben megérkezett a' Nápolyi K. Hertzegaszszony az erdőben felállítottva lévő sátorhoz, a' hol igen nyájasan fogadtatott a' Király's a' K. Familia által. Párisba való pompás bemenetelét 16-dikban a' processió napján délután tartotta.

Lotteriai Nyerések.

A' Süssenbrunn nevű uradalmat tegnap a' 24,182 számú sorscédula nyertel. — Az 54857 nyert 30,000 — a' 38544 nyert 15000 — a' 41475 nyert 8000 — az 54182 nyert 5000 — az 54544 nyert mint utolsó nyertes szám, a' 20 forintnyerésen kívül, még mint jutalmat 2000 — forintokat.

Az első ezen főbb nyerések között még 637 — a' másodikat 537 — a' harmadikat 437 — a' negyediket 387 — az ötödiket 362 nyerő számok előzték-meg és követték ugyan annyin, mellyek között a' nagyobb nyerések 1000, a' kisebbek 20 forintot tesznek.

Tudományos Dolgok.

Némely mostanság kijött Magyar könyvek: —

1). „*A' Méhtartásnak uj, könnyű, és hasznos Módjá kettős Köpükben.* Az úgy nevezett Magazin köpükben, és kasokban való Méhtartás különös tekintete mellett minden Méhkedvellőknek ajánlja *Csaplovics János*, Gróf Schönborn Centralis Directiójának Tanácsosa és a' Magyar Országai Majoratusi Munkátsi és Sz. Miklósi Uradalmának Inspectorá; a' Cs. Kir. Bétsi mezei Gazdaságot tárgyzó, és a' Hálai Természet Vissgáló Tudós Társaságoknak valóságos Tagja, 's több T. N. Vármegyéknek Törvényszéke Birája. — A' Német Nyomtatás után megjobbított, 's bővített Első kiadás egy Réz Tábla nyomással. — Omnia probate! Fordította Magyarra Sz. Szent Iványi László, több T. Uradalnak' Számvevője és Tek. N. Thurócz Vármegye Tábla Birája. — Miskolczon nyomtatódott Nemes Szigethy Mihály költségeivel és Betűivel 1816.“

2). „*Legujabb Magyar Szakáts Könyv.* Készült a' Felséges Nador Ispány Ő Császári Királyi Fő Herczegse Udvari Szakáts Mestere útmutatása szerint Pesten 1816. Cz. I. által. — nyomtatott Pesten Trattner János Tamás betűivel és költségével. 1816.“

3). „*Csokonai Vitéz Mihály nevezetesebb Poétai Munkái.* Két kötetben a' Szerző Képével együtt kiadta Márton József a' Bétsi Universitásban a' Magyar Nyelvnek és Literaturának első Professora. — Bétsben Pichler Antal betűivel 1816.

Junius' 26-dik napján adtak Száz forint Huszaspénzért 261 forintot Váltótzédulában. Egy Császári aranyért 12 fl 8 kr. Egy Hollandus Aranyért 12 fl. 14 kr.